

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tänn. 11-a. kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 mark
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

VII. aastakäik.

Reedel, 3. detsembril 1926. a.

VII. aastakäik.

Kuidas sporditakse Ameerika ülikoolides.

Koht, kus tegelikult nõutakse tervelt kehalt tervet vaimu.

Palav 440 yardi finish Ameerika ülikoolide esivõistlustel, kus neeger Cecil Cooke võidab napi kuid kindla paremusega oma vastaseid ajaga 48,8 sek.

E. Spordilehes on juba juttu olnud, et meie ülikooli valitsus üliõpilaskonna kehalise kasvatuses täielikult indifferentsne on, üliõpilaskorraldused oma joogikommetega leiduvat spordikirge üliõpilasperes sumbutada aitavad ja loodud üliõpilaste spordiorganisatsioonid vähe elujõulised ja initsiatiivivaesed on. Kuidas lood Ameerika ülikoolides spordiga on, sellest kirjutab S. Urheilulehti's Jaakko Mikola, endine Soome olümpiameeskonna ja Harvardi ülikooli treener:

Ameerika üliõpilaskonnas on juba mõnda aastat olnud seaduseks, et iga terve esimese kursuse üliõpilane peab kolm korda nädalas osa võtma mingi spordiala treeningust. Kui ta seda ei tee, ei lasta teda kehtel eksamitele. Niisugune juhust tuli muuseas ette Harvardis 1925. aastal. Praegu on kaalumisel küsimus, kas sundtreeningu nõuet ei tuleks laiendada kahe esimese õppeaasta peale. Sarnane seadus hõl-

bustab loomulikult suurel määral treeneri tööd paremate meeste valimiseks ülikooli meeskondadesse. Ameerika üliõpilaskonnas on veel teinegi tegur, mis ajab mehed liikvele. Igal ülikoolil ja samuti igal koolil on oma rinnamärk, harilikult stiliseeritud ülikooli nime algtaht. Seda rinnamärki on õigustatud spordisärgil kandma iga vähemalt viienda auhinna saaja ülikoolide esivõistlustel või vähemalt kolmanda auhinna saaja ülikoolide kaksikvõistlustel. Ameerika üliõpilasele on selle rinnamärgi saamine elu õnnelikumaid hetkeid, pole ka ilmaaegu, selle nime all tuleb tal neli pikka aastat kõvasti higistada. See on ühtlasi tõenduseks, et ta omalt poolt on kaasa aidanud oma ülikooli sportlase kuulsuse tõusule. Ei tule ka unustada, et sel spordimärgil on suur mõju ülikooli lõpetamise järel ameti otsimisel.

Samuti kui üliõpilaskonna spordivaim ergutab seltsimehelikkuse kasvatamisel

oma parima väljapanemist, peab konsistooriumi raudne käsi hoolt selle eest, et ainult õppetööd hästi sooritanud üliõpilased pääseksid ülikooli edustama võistlustel. Seadus on äärmiselt nõudlik ja vankumatu. Professorid ei võta kuulda treenerite ja hooldajate hädaldamisi, et selle või teise mehe kõrvaldamine meeskonnast nõrga õppimise pärast võib meeskonna esinemise edu hävitada. Sarnaseid juhtumusi tuleb ette, kuid seda ei tule mõista nii, et sportlased oleksid laisemad õppijad: sporti harrastatakse niivõrd rohkesti, et pea igal üliõpilasel tuleb mingis meeskonnas esineda. Kui mõni hea sportlane eksamitel nõrgalt esineb, siis loetakse ta spordivõimet ennem miinuseks, mis näitab, et õppejõud ei ihalda näha sporditähhti, vaid igakülgset arenenud inimesi. Sport ei paku selles mõttes siis mingit edasipääsemise soodustust.

Ülikooli seaduste karmuse tõttu jälgib

Meie spordiseltsid asugu energiliselt organiseerimistööle.

Meie spordiliikumine vajab juba elavat tegevust, järjekindlamat süstematiseerimist, süvenemist töösse. Selleks kohustab meid tänapäev seetõttu, et meie iseseisva rahvana elame, teiseks oleksid sisemised põhjused ja nimelt, me kehaharastajad peavad just enesedistsiplinierimise pionierideks saama nii võitluseks kõigi haiguste, kui inimkeha mitte austada oskava hajameelsuse vastu, mille juured on igale poole tungima hakanud ja valdanud inimpäid.

Kui meie mitte organiseerimise mõttes lastena esineda ei taha ning oma iseloomuga mehiselt välja astume, siis ei või keegi kahelda, et moodu pärast ning juhusete keerudele tänu meie vabariiklasteks saada võisime, siis ei riiva ega heiduta ka meid mingi pohmeelsus ega siiru-viiru vestlejate arvamisest. Kuid on halvem just see, et viletsust, seda lagunemist on ilmas ka mujal palju täna... Sest tõepoolest vaatame Saksamaad näiteks (võrdl. Adolf Koch, „Körperbildung, Nacktkultur“), mis kirjutatakse seal juba 1924. a.! Neukölnis arvati tuberkuloosis haigeid lapsi olevat 1914. aastal 0,5 prots., 1922. aastal olnud neid aga juba seal 3,2 prots. Keiser Friedrichi haigemajas Berliinis oli 1914. aastal 8149 haigest 83 tuberkuloosihageid, see oleks 1 prots.; 1921. aastal loeti juba 3277 haige peale 191 tuberkuloosihageid, see teeks välja 5,8 prots; lastekliinikus oli aga 1913. aastal 1 prots. tuberkuloosi, 1922. aastal juba 4,8 prots.! Edasi teatatakse, et Leipzigi, võrreldes 1914. aastaga, tuberkuloosihageid arv 300 prots. võrra suurenenud on, Wiesbadeni tõusvat see arv kuni 500 protsend. Enesetapmistest arv sammub paralleelselt. Preisimaal oli 1920. aastal 129 enesetapmist ning 1922. aastal juba 350. Berliinis on võrreldes 1921. aastaga enesetapmistest arv suurenenud 50 prots. võrra, kuna ju teada oli, et septembrist detsembrini 1921. aastal enesetapmistest arv juba 406 inimest näitas.

Edasi seletab Berliini lastehaigemaja juhataja prof. Finkelstein ühes oma viimastest aruannetest, et skorbutuse all kannatavate laste arv võrreldes enneilmasõja-aegsega 15 korda on suurenenud!

Ning edasi — ka sündivused vähenevad ju märksa. Saksamaal loeti 1921. aastal iga 1000 elaniku peale 20 sündinut, 1922. aastal oli neid 19 ning 1923. aastal juba 16, mis vähenemist protsentuaalselt 15% tähendab. 1921. aastal suri 12,8 prots. lastest esimesel eluaastal, 1922. aastal oli esimesel eluaastal surnud laste protsents 15 ning 1923. aasta näitab juba numbrit 16. Surevus tuberkuloosi oli 1923. aastal 2,08 prots. laste juures.

Niisuguses kurbloolikuses näib asuvat nii siis meie tänapäeva maailm, millele tugevasti vastu tuleb astuda! Et mitte end hävitada lubada, et mitte ennast rahvusena ära pühkida lasta, on Saksamaa kehakasvatusele asunud, seda süstemaatiliselt harrastama.

Me ei puudutaks siin seekord meie oma olusid, mis valusatena samuti ehk võiksid ka tunduda, kui võrd nimetame ainult ühte: **nii edasi ei tohi me, meie peame oma jõude üle lugema, neid karastama kehaliselt, nüü sama ka vaimliselt.**

Me spordiliikumise tänapäev nõuab seetõttu intensiivsemat tööd, kui hiljuti veel tagasi, kõikide jõudude rakendamist üldkasulikuks tööks.

Kas oleme meie suutnud veel oma **minevikku üles kirjutada**, tegevsporlaste, võimlejate **albumeid välja anda**? Selle kõige jaoks tuleks tööle hakata.

Me kaome ju nägematult, spordiliikumine nimetab aastakümneid meil juba, kuid üldhuvideks on vist vähe aega olnud, et koguda sporttegelastest päevapilte, elulugusid, mõtteterasid, aforisme.

Kui ei ole meil veel elujõulisemates selt-sides **spordiõpetajaid**, siis tuleks neid viibimata soetada, kuna ju spordiselti peamiseks ülesandeks on oma **liikmeid sportlasteks teha**, kellel ka sportline väärtus (spordimärk välismaal) ning kes mitte ilmaaegsena ehk ainult au pärast seltsi liige ei ole.

Ka tuleksid selleks **arstid siin tegevusse rakendada**, kes spordiseltsides tegutseda, juhatajuse jne. olla soovivad. Kui meie oma seltsid siin muidu edasi ei saa, siis valigu nad ühe arsti omale usaldusarstiks kindla palgaga juba ja käigu ka haiguse puhul (perekonna liikmed samuti) tema juures, tema abi omale soovides. Teistest arstiteadlastest pole ju tarvidust spordiseltsidel, kuna arstidel spordiseltsides huvi peaks olema ju spordi vastu alati ning võõrad spordi hüvedele ning pahedele võiksid ilmaaegsetena tunduda vahest tänapäev. Seda on katsutud teha mõnel kohal ka välismaal ja (üteldud olgu siin) tagajärjed pole mitte halvad, küll head.

Ka tuleks me suurematesse linnadesse edasi juba **sportlisi keskraamatukogusid** asutada, siis avada **spordiklubisid, lugemislaudu**. Peab kasvatavalt arendada katsuma sportlaskonna mõtteviisi, peale selle, klubide ruumid olgu puhtad, värske, puhta õhuga, valged jne.

Ka **kehakasvatusele muuseumile** tarvisminevaid komplekte spordi õppeabinõusid tuleks koguda, neid plaanikindlalt sorteerida, ülesvõtteid spordivõistlustest kavakindlalt korjata jne., neid albumitesse kleepida, mis suurepäraselt ülevaadet igaühele võib anda sporditegevusest üksikseltsi juures. Ka tuleksid **kodukorrad välja töötada**, mis määravad korra ning tegevuse seltsides.

Tuleb tihti täna kehakultuurilisele sihtkapitali valitsusele veel palveid spordiseltsidest, kes ise pole Eesti spordiliitude liikmed ja kelle tegevusest ning ülesannetest pole palvele sõnagi, ka kõigele palvele, juure lisatud. Me kehakultuuriline valitsus vajab aga mõlemaid.

Me spordiseltside ülesanne peab olema just kõigepealt end **spordi keskliidu liikmena** tunda, ja olla seal liikmena eriliidu kaudu, sealt saab instruksioone ning näpunäiteid ta igal ajal, hiljem kuidas arenda võiks ning sportliselt end täiendada.

Ka peaksid me spordiorganisatsioonide ülesannete hulka kuuluma kogu rahvast meil aidata kõigi talviste jne. (võimalikult väikese hinna eest) **liuväljade, suusajamade jne. avamistega**. Suvel oma **väljast ruumisid** lubada me koolidele, kus ju tihti me tänapäeva kooliõued on suvel me õpilastele suletud, laste kehaline kasvatus ka „puhkusele lastud“.

Siin peaksid me spordiorganisatsioonid oma inimarmastavat tööd just (tänu mitte oodates) eesrinnas üles näitama, ise selle peale tulema, kuigi selle eest nad ka palka ei saa.

Ka tuleks siin sportlaskonnal üldse me rahva hulgas harjumust arendada keha-

kasvatust väljas arendada, millel on suurem tervishoidline tähtsus, kui harjutuste valikul tihti enestel. Nii seisaksid me spordiseltsidel mitmed ülesanded veel ees, millest mõeldud seni vähe ehk milleks aega pole olnud. Ka võimlemise eriseltsid pole seni meil palju veel ära teinud, ehk küll jõude seks leida oleks võimalik olnud.

Me seisame nii siis tõsiasjade ees tänapäev, millest mööda hõlida on kuritegu. Me peame vabariiklastena ning isikutena endid hinnata oskama, et võitjatena end tunda mitte välisilma suhtes, vaid ka siseilma ees. Me oleme iseseisvas riigis, kus nõutakse meilt kümnekordselt tööd, meid ümbritsev miljöö ning tänav, nagu ülalt selgus, on lagunev, purunev, siin tuleks me sportlaskonnal just tähiseid määrata, mis ilma toob ilu, kui tõde ning armastust. Kaunist keha, ilusat hinge vajab ilm... Olite ju teie, sportlased, need, kes me kodumaa vabaduskoidu esimesi kiiri nägid kord õudsel veel vaenuväljal: **käed külge uuesti, siis seekord meie ülesehitavaks tööks meie spordi, selle hea käekäigu nimel!**

Dr. H. J.

Olümpiaadi teated.

Itaalia olümpia komitee on Amsterdami suve- ja St. Moritzi taliolümpiaadi ettevalmistusteks määranud 2 mil. liiri. Eriti suurt rõhku pandavat Itaalia suusatajate ettevalmistamisele, kelle treeneriks on palgatud norralane Dagfin Carlson. Ka tahetakse suusatajaid Norra treeningule saata.

Ameerika spordiliit on oma kongressil otuse vastu võtnud, et ta 1927. a. jooksul oma sportlastele rahvusvahelisi võistlusi soovitavaks ei pea, s. o. ameeriklasi Euroopasse ega eurooplasi Ameerikasse võistlema ei lasta. Seega langevad Vide ja dr. Peltzeri Ameerika sõidud iseneest ära.

Inglise rahvusmeeskond jalgpallis jäävat „Athletic News'i“ teatel Amsterdami olümpiaadist eemale, kui puhas amatöörimõiste inglaste vaadete kohaselt seal maksma ei panda. Inglise ei tahtvat oma vaateid teistele rahvustele peale suruda, kuid jätvat enesele õiguse ikkagi enese vaateid kalliks pidada.

Norra on teatanud, et tema St. Moritzi taliolümpiaadist osa ei võta Norra autoriteetlikude soovide mittetähelepanemise tõttu. Nüüd on aga Norra sportlaskonnas seesmine käärimine alanud, kus juhtide äraütlemist hukka mõistetakse ja osavõtmist olümpiaadist nõutakse.

Saksa valmistab hoolega olümpiaadi vastu. Jalgpalli- ja hokkeimeeste tarvis on korterid Zandvoorti supeluskohas renditud, kuna Amsterdami mingit võimalust korteri saamiseks ei olevat. Ülejäänud meeste jaoks tulevat ka korterid kühugile maale leida, kus hea ühendus ei puudu. Oma autobussid ja köök võetakse igaüks kaasa. Elu olevat Hollandis võrratult kailim kui Saksamaal. Riigi eelarvega määratavat tuleva aast. olümpia ekspeditsiooniks 950.000.000 Emk., kuna ettevalmistuseks tuleval aastal 20.000.000 Emk. kuluvat, millest 6 milj. kirjastus Ullstein andvat, kuna ülejäänud osa loodetakse erateel koguda.

Ameerikasse saadetakse õppekomisjon, millesse kuuluvad: dr. Lewald, dr. Diem, dr. Brustmann, olümpiatreener Waitzer ja ajakirjanikud, et Ameerika ettevalmistustega tutvuneda. Sarnane komisjon käis Ameerikas ka 1913. aastal. Edasi võetakse kõik olümpia kandidaadid arstlike kontrolli alla ja luuakse vastav keskasutus.

Hollandi treeneriks kergejõustikus on palgatud ilmakuulus rootsi treener William Kreigsman, kes seni Norras tegutses ja selle kuulsusele aluse pani. Kreigsman vaatavat ise väga lootusrikkalt oma eelseisvale ülesandele. Ta loovtat palju Paulenist, kes seni ilma vähemagi stiilita juba kuulsust lõiganud, samuti võivat palju pakkuda hollandlased 4×100 mtr. teatejooksus, kus juba 41,7 saavutatud. Boot hüppavat ilma stiilita 7 mtr. kaugust jne.

— Cadine tõstis ühe käega maast üles 195,5 kg. raskuse kangi kunj kubemeni, kuna 300 kg. raskust kangi ta kõigi pingutuste peale vaatamata ei suutnud üle põlvede upitada.

— Breitensträter võitis Breslaus inglase Fred Youngi 3. roundil k. o.

Mida arvab Jüri Lossman olümpiaadi ettevalmistustest.

Jüri Lossman.

Kes tahab Lossmani treeneriks hakata?

E. Spordilehe kirjutused ettevalmistuste üle Amsterdami olümpiaadiks on sportlaskonnas elavat vastukõla leidnud, kaalumisi ja mõttevahetusi esile kutsunud. Suure huviga on üldsusele muidugi, mida mõtlevad asjast meie suurimad sportlased ise, need, kel tõenäolik sõit Amsterdami võistlustele ees seisab.

Tuleb tänaval E. Spordilehe toimetajale vastu elava rühkimisega Lossmani Jüri, kaabu kuklas, portfell äridokumentidega õõtsub käeotsas. „Tere“, — „tere“. „Kuhu tormad, mida uudist?“ Teadagi kaldub jutt kohe sportlasele asjale ja mõlema ühisele südamele. Esiteks seistakse paigal tänavanurgal, kuid siis hakkab üks üht saatma ja teine teist, kuni vaated enam-vähem ühte lähevad ja tegetsemise suun ühiseks muutub.

„Olümpiaad peab saama suuremal määral rahvuslikuks asjaks, seltskonna ettevõtteks“, arvab Jüri, „siis võib ka suurem huvi sportlaskonnas ta vastu tõusta ja suurematele pingutustele sportlasi sundida. Kui ministrid, riigikoguliikmed, kunstnikud ja ajakirjandus sõimavad su naha läbi ja sportlast narriks maalivad, siis kaob harjutuste inn, harjutuste mõju ja tujugi väheneb, ja ei anna seda, mida ta peaks andma. Ei tähenda ju midagi, et viimasel minutil siiski kuidagi raha olümpiaadile sõiduks saadakse, see ei suuda enam eelmisi halbtusi heaks teha — esinemine ei õnnestu täielikult.“

Meil peaks püütama leida parem kontakt seltskonnaga, laialdasem alus olümpiaadi ettevõttele, et olümpiaadile sõitjad tunneksid ennast rahva esitajana seal ja sarnastena suudaksid oma parema ja viimase seal kaalule panna. Siis võiksid veel Eesti sportlased Amsterdamis, vaatamata hiiglakonkurentstile, midagi korda saata.

Ka tehnilises ettevalmistuses peaks meil olümpiaadiks enam seltskondlist algatust kasutatama ja laiemaid ringkondi treeninguga siduma. Kui ainult arvatakse üksikute välismaade spetsialistide najal võivat meie meestele tarvilikku küpsust anda, siis on see eksitus. Mina vaidlen sellele vastu ja tõendan seda andmetega.

Pea eeskujuks ja meie olude õigeteks hindajateks kuulsamaid soomlasi. Olen pööranud küsimuse lahendamiseks, miks püsib meie kergejõustik juba 10 aastat samal tasapinnal, mis on siin takistavad tegurid, mitmel puhul nende poole ja ikka sama vastuse saanud — teie sportlased harrastavad vähe käiku treeninguks ja ei saa küllaldaselt massaashi.

Pea viimast eriti kisendavaks tarviduseks. Meil ei ole massööre. Viimasel ajal on mõned paremad maadlejad masseerijatena tegutsema hakanud, nad teevad kuni 10 tundi laupäeviti siis seda tööd ja kurnavad endid nii, et võtavad 5—6 kg. oma kehakaalust korruga alla. Kuna aga need mehed meil ise kuuluvad olümpia meeskonda, on see nende hävitamine. Meil peaks sportlase massaashi kursuseid rohkelt korraldama, nii et iga sportlane ja asjasthuvitatud oskaks masseerida ja üks-teise tarveid vastastiku rahuldada. Olümpia kandidaatide masseerimine sünniks siis praktikantide poolt ja ei läheks midagi maksma. Ka nõuaksid kursused ise vist minimaalseid kulusid. On palju näiteid välismaalt, eriti Soomest, kus sarnane spordisõber-massöör on mehe kuulsuseks arendanud, aegamööda muutudes tema isiklikuks treeneriks ja tundes viimase peensuseni oma hoolealuse keha. Nime-tada oleks vast paari Hannes Kolehmainen — Koivistoinen, kus viimane igalpool eelmise lahutamatu sõber-treener, treeningukaaslane ja massöör oli. Mina isiklikult igatsen ka niisugust meest, ma tahtsin korra juba E. Spordilehes kuulutuse kaudu teda otsida, nüüd avaldan oma palve ikkagi siis avalikult — kas leidub niisugust meest, kes tahaks minu treeneriks kuni Amsterdami olümpiaadini hakata, minuga seltsis harjutamas käia ja mind masseerida, muidugi eeltoodud alusel? Andku see mees ennast E. Spordilehele üles, või tulgu otsekohe minu juure.

Käimist pean ma kõige tähtsamaks treeningu faktoriks, mida iga sportlane tingimata harrastama peab. Käima peab rohkelt. Tean, et Hannes Kolehmainen enne Stokholmi olümpiaadi lõpmata vähe jooksurajal harjutas, kuid rohkelt käis ja palju suusatas. Ka enese suurimat saavutust, Antverpeni maratoni, pean ma käiguharjutuste teeneks.

1919. aastal olin Helsingi saatkonnas ametis. Elasin mureta ja rõõmsat elu, tuli tihti õige kuu üleval olla ja harjutasin vähe. 1920. a. talvel sõitsin lennukiga Tallinna, kus maandudes alla kukkusime ja kergelt enese vigastasime. Jäin Tallinna ja hakkasin aegamööda harjutama, ilma suurema kireta siiski. Kevadel varakult korraldati murdmajooks Mustamäelt Tallinna, kus ma veel niivõrd halvasti vormis olin, et pidin 7-da kohaga leppima, lüüa saades algajatelt sõjaväelastelt. Sõit olümpiaadile näis äärmiselt küsitavaks ja kahtlaseks muutuvat. Harjutasin siiski edasi. Suve algul läks mu abikaasa

Kose-Uuemõisa suvitama. See asub sarnases imelikus paigas, et Tallinnast tuleb sinna 42 km., Raasiku raudteejaamast 28 ja Kohilast 24. Läksin iga laupäeva õhtul maale „week endi“ mööda saatma. Raudteega oli vähe mõtet sõita, kuna ikkagi tuli suur plarakas maad jalgsi käia, pealegi tungil rongides trügida, nende hiljaksjäämistele all kannatada jne. Kõige lihtsam tee oli kogu maad jalgsi lasta. Nii tõusingi seda teed käies oma elu hiilgavasse vormi. Antverpenis kartsin kogu jooksu enese liigpingutust, kui Hannes Kolehmainen ei suutnud mind enesest maha jätta, uskusin enese jõu petliku olevat ja korruga väsimust tulevat. Müüsingi lõpuks enese shansi sellega, et hoidusin ja ei riskeerinud aegsamini spurtima hakata. Käik võib otse imet teha ja ka lühematele maadele toredasti mõjuda. Minu 1920. a. jookstud Eesti rekordid ei vastanud kaugeltki minu kiiruse maksimumile. Olen lugenud Ameerika treener Mike Murphy ütelist: „Kui sprinteri samm on lühike, laske teda käiku treenerida“, ja ratsamehed kasutavad ammugi seda tõde teadlikult. Nii treenerib leitn. Onni oma hobuseid just käimisega.

Amsterdami olümpiaadil tahan kindlasti võistelda. Kui lumi tänavu juba kord maas oli, käisin rohkelt suusatamas. Iga hommiku pesen ennast külma veega ja võimlen. Saunatan korralikult ja hoian enese kaalu. Tahan vormi saavutada suusatamise, käimise ja massaashiga, kuid vajan „treeneri“, nagu eelpool juba tähendasin.“

Nii rääkis Jüri Lossman, kergitas kübarat ja läks oma kiirkõnnakuga edasi, nagu püüaks ta oma äritoiminguid juba treeningu osana kasutada.

Pierre Piletier †

Üks suurematest spordiajakirjanikkudest, prantslane Pierre Piletier, suri neil päevil 31 aasta vanaduses. Piletier oli üks suurematest asjatundjatest kergejõustikus ja saavutas oma „Ilmarekordide ajalooga“ rahvusvahelise nime.

Dempsey — Kearnsi kohtukäik.

Jack Kearns, end. Dempsey manager, esines kohtuliku nõudmisega viimase vastu 333.333 dollari suuruses, mis kohtu poolt neil päevil rahuldati. Jack Kearns oli Dempsey eest kaks matshilepingut sõlminud, Harry Willis ja Gene Tunneyga, kumbki 500.000 dollari suuruses, millest managerile üks kolmandik ehk 333.333 doll. oleks langenud. Dempsey aga kaldus matshidest kõrvale ja ütles, et ta üldse poksimisest loobub. Kui aga Dempsey nüüd Tunneyga teiste meeste ettevõttel poksiks, hakkas Kearns kahjutatu nõudma. Dempsey ei lugevat veel protsessi kaotatuks.

Hans Haas

tõukas Austria esivõistlustel kergekaalus kahega 142,5 kg., mis uus hiilgav ilmarekord.

Sõnumisaatmisest Belgias.

Ajalohed kasut. Belgias spordisõnumite kiireks kohaletoomiseks järgmist originaalset abinõu: Iga ajalehe kirjasaatjal on omaette laud võistlusele kirjutamiseks kasutada, kus harilikult seisab kirjutusmasin. Sõnum lüüakse korruga läbi kopeeripaberi kolmes eksemplaaris. Kui kirjutus on valmis, ulatatakse see kohe ootavale teenijale, kel on kolm kirjatuvi kasutada. Siidipaberile trükitud kirjutus murtakse kokku ja pannakse väikse kapsliga metallrõngaga kinnitatult tuvi jala külge. Ühte sõnumit viivad korruga kolm tuvi. Juba mõne minuti pärast ilmuvad sõnumid ajalehtedes. See edasitoomise viis olevat väga praktiline, kiire ja odav.

Pehr Henrik Ling.

Tema 150-aastase sünnipäeva puhul (15. november 1776).

Pehr Henrik Ling.

Jättes kõrvale Rootsi võimlemise hinnangu siinkohal ja tema otstarbekohasuse meie oludes, ei saa märkimata jätta, et üldiselt Rootsi võimlemine suurimaid kehakultuurilisi tegureid põhjamaail ja vast ka terves maailmas on olnud. Valgustame siis ka tema loojat ja ta põhimõtteid.

Pehr Henrik Lingi (1776—1839) tegevusaeg satub ühte teise tähtsa kehakultuuri teerajaja, saksa tunimise isa Friedrich Ludvig Jahni (1778—1852) tegevusaajaga. Ka on nende arenemine ja tegutsemise laad suurelt sarnased. Nende lapsepõlv satub uute suurte ideede selginemise aega, kuna Prantsuse revolutsiooni põhilause all sünnib nende vaimline küpsemine. Napoleoni silueti all sirguvad nad meesteks ja omandavad tegutsemise suuna. Mõlemad on suured romantikud. Kuna Jahn üle väikeriikide piiri ühise suure Saksamaa ülesehitamisest unistab, haudub Ling mõtteid ühise suure Skandinaavia riigi loomisest, kuhu kuuluksid Rootsi, Norra, Taani ja Napoleoni sõdade ajal kaduma läinud Soome.

„Nu den tid är kommen, som förnuttet önskat, Nordens barn ej mer höjt glafven mot hvarann,“

(Uus aeg on tulnud, mida mõistus igatseis,)

Põhjamaa lapsed ei tõsta enam mõõka üksteise vastu,)

laulis Pehr Henrik Ling.

Vanus põhja algaeges näeb Ling uue aja eeskujut. Ülistades lauludega muistset, tahab ta uut ettevalmistada. Ühes Tegnér'i, Geijeri ja teiste samameelsete meestega asutab ta Gooti ühingu (Götisk förbund), kus Ling rahvusliku laulikuna tunnustamist leiab. Sama vähe kui Jahn (ajaloolane, keeleteadlane) tunneb ta enast algul kehakultuuri apostlina. Mitte kui võimlemis- või vehklemisõpetajat ei kutsuta Lingi 1813. aastal Lundist Stockholm, vaid kui luuletajat ta kirjandussõp-

rade poolt, kuna ta 1810. aastal oli oma lugulaulu „Gylfe'ga“ tunnustuse võitnud ja nüüd talle arenemisvõimalust soodustati. Oma lootustes pettub ta samuti nagu Jahngi. Vaatamata hiiglapüüde ja vaeva peale ei lähe tal korda ihaldatavat luuletaja krooni võita, kuigi ta produktsioon luuletajana ületab mitmekordselt ta töö võimlejana. Kahe aastakümne jooksul töötab ta läbi terve põhjamaade mütoloo-gia. 1812. aastal ilmub tragöödia „Agnä“, 1816—1833 kolmekümnes laulus poeem „Asarna“, 1817 „Riksdagen 1527“, 1818 „Den heliga Birgitta“, 1819 „Engelbrekt Engelbrektson“, „Stybjörn Starke“, „Visburs Söner“, „Ingjald Illråda och Ivas Vidfamme“, „Blot Sven“, „Eddornas sinnbildslära“. Kuid tulevased põlv ei tunne Lingi skaldina, kõige ta luule hindamise peale vaatamata kaasaeglaste ja praegustegi teadlaste poolt, vaid võimlejana, nagu turniisa Jahngi Saksamaa ei mäleta keelemeistrina ja romantilise reformaatorina.

Kuid see tallamine romantilistel luuleteedel ei olnud kummalegi ainult värsipitsemise kirk või rahateenimise võimalus, vaid kumbki tahtis oma rahva noorsoos muistsete kangelaste ülistamisega füüsilise jõu vastu lugupidamist äratada ja selle kaudu vaimlisele ülesehitamisele asuda. Nii asutas Jahn Berliini rännates 1811. aastal turnivälja Hasenheidel ja Ling 1813. aastal kuningliku Rootsi võimlemise keskinstituudi Stockholmis.

Kui Ling 28-aastase literaadina 1804. aastal Lundi ülikoolis vehklemisõpetaja koha vastu võttis, suhtus ta teatud kahtlusega oma kutsele. Et ta aga oma teadmisi sel alal täiendada püüdis, näitab ta kiri oma Kopenhaageni sõbra E. C. Werlauff'ile, kellelt ta head voltisheerimise õpperaamatut palus, lisades juure, et ta ei kavatse mingit võimlemisinstituuti avada, kuid Rootsi ülikooli vehklemismeister peab ka voltisheerida oskama.

Oma tegevust võimlejana alustas ta tegelikult 1808. aastal, kus ta töö „Om manskroppens härdande“ (Inimkeha karastamisest) ilmutas, laiendades aegajalt oma tegevusvälja, tutvunedes kõigi võimlemisvormidega ja kirjutades rohkelt selle üle. 1813.—1833. a. püüab ta enese ideid praktiliselt maksma panna ja on tarvis Lingi üliinimlikku vastupidavust raskustele ja üleolekut, et oma vastaseid võita ja veel luule alal tegutseda. 1823. aastal saab ta enesele kaks abilist (C. A. Georgiis ja P. J. Liedbecks), kes ta kohustusi ja tööd aitavad kergendada. Tema peatöö „Gymnastikens allmänner grunder“ töötati küll tema enese pool täielikult välja, kuid trüki toimetati ta teiste käte läbi.

Ling esineb iseseisva süsteemi loojana, kuigi tal juba Vieth'i ja Pestalozzi näol eelkäijad olid, kuna Jahn ainult Guts Muthsi kosmopoliitilise aluspõhjaga võimlemise natsionaalseks muutis, millega Jahni ja Lingi vahel erinemine algab. Guts Muthsi järel on õpetaja ülesanne plaanikindel takistuste korraldamine ja nende võitmine. See on filantroopide Comenius-Locke printsiip hinge kujundamisest mõistusliste kogemuste läbi asjadel, mis kehalisse kasvatusse Guts Muthsi poolt üle kantud. Ilma elava ja surnud ümbruse kaasabit ei ole turnimine võimalik. Muths-Jahn ütlevad: kui mu õpilane süu-

dab ojust üle hüpata, puu otsa ronida, rekil turnida jne., on ta kehaliselt terve ja väljaarenenud.

Ling võtab asja vastupidiselt: õpilane võib ojust üle hüpata, puu otsa ronida jne., kui ta võimlemise läbi terveks on tehtud ja kehaliselt väljaarendatud. Siin seatakse individuum täiesti omaette. Inimlikku organismi käsitatakse „kui tervikut, kelle kõrvalsuhted välisilmaga vaatlusse ei kuulu.“ Ainult keha otstarbekohase käsitlemisega võib teda arendada ja ainsad teenäitajad otstarbekohasteks harjutusteks on inimkeha seadused. Nende uurimisega tegutses ta energiliselt oma Lundis viibimise ajal.

Ling oli Saksa spekulatiivsete filosoofide vaimline sõber ja neid studeeris ta oma Kopenhaagenis viibimise ajal, kus ta 1803. a. Steffensi ja Adam Ölenschlägeri loengutel käis, kuid samuti Pestalozzi tõlkija C. A. Agardhiga Lundi ülikoolis ühiselt võimlemise üle mõtteid jagas. Spekulatiivsete filosoofide ideel tugeb nii Pestalozzi „Elementaargymnastik“ kui Lingi „konstruktiivne gymnastika“. Lingi üleolek Pestalozzist on tingitud sellest, et ta välistele jäsemeliigutustele peatama ei jää, vaid ka siseorganide peale mõtleb. Mida füsioloogia ja anatoomia tema päevil pakuda suutis, seda kasutas ta oma ehituses täiuslikult. Tema individuumi kolme põhi-vormi, mehaanilise, dünaamilise ja keemilise, liitmine tervikuks, elujõuks, põhjendab Spinoza vaatele.

Seda tervikulikkust kaitseb ta oma süsteemis, kohastades seda kõigile inimese organilistele ja sotsiaalsetele seisukordadele ja välja minnes neljas peasuunas: subjektiiv-aktiivses, objektiiv-aktiivses, subjektiiv-passiivses ja objektiiv-passiivses. Nii jõuab ta kasvatusvõimlemiseni, sõjaväevõimlemiseni, tervisvõimlemiseni ja esteetilise võimlemiseni, mõistes nende kokkuvõttes kõiki moderni kehaharrastamise püüdeid ja voolusid.

Ling on kehakultuuri teadusliku vormeliga sidunud. Temast alates on võimluskoolid iseseisvaks muutunud. Kuigi praegu usk järkjärgult ta konstruktiivsesse võimlemisse kaob ja teistsugused süsteemid tõusevad, on Lingi võimlemine siiski kogu moderni võimlemise alus üldise. Seda ei saa keegi Pehr Henrik Lingi mälestamisel salata.

— Norras on liuväljad avatud juba kuu aega ja Norra kiiruisutajatel on juba kõva treening seljataga.

— Austerlane Otto Polacsek, 1925. aasta europameister kiiruisutamises, loobub tänavusseks talveks treeningust oma ülikooli töö lõpuleviimiseks.

— Vapper vahekohtunik, ühes Normandia väikelinnas peetaval jalgpallimatshil läksid kaks mängijat palli kallal kaklema, kusjuures üks teisele rusikaga mööda kõrvu äigas. Seda nägi vahekohtunik, jooksis kiirelt lööja juure ja virutas jalaga lööjale vastu tagumikku. „Härra kohtunik,“ hädaldas langeva tooniga mängija, „teine mängija lõi mind enne.“ Nüüd juhtis vahekohtunik oma sammud teise mängija juure ja nuhtles seda samal teel. Rahu seati selkorral küll jalule, kuid asja ähvardab tagantjärele kohalik jalgpalliliit kirjuks ajada.

— Paavo Nurmi on saatnud Ameerika Ühisriikide president Coolidge'ile mälestuseks oma lüüdnäastase visiidi eest soome pussi kuld monogrammiga.

— Tandler ja Hierländer, Viini jalgpallitähed, matkasid hiljuti Ameerikasse, et New-York Giants'is startima hakata.

— Fidel La Barba kaitseb läinud pühapäeval San Franciscos oma poksiilmameistri tiitlit kõrbeskaalus Joe Lynch'i vastu. Viimane diskvalifitseeriti neljandal roundil kohtuniku poolt nõrga võistlustahte eest.

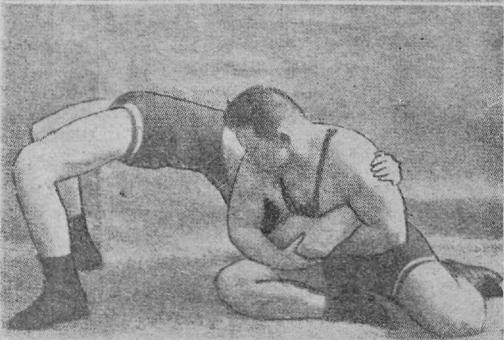
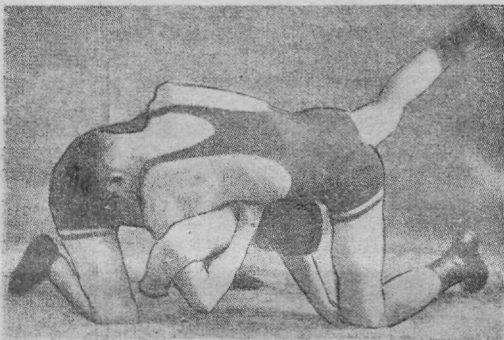
MAADLUSÕPETUS.

6. Ühe käe käsivarrevõttes pääseb eriti silmapaistvalt maksvusele maadluskunst. Jõudu tarvitatakse seal hoopis vähe. Võte teostatakse sarnaselt, et parem käsi pannakse vastase vasakule käele ta õla kohal (vaata joon. 22), kuna vastase käsi on samaaegselt võttetegija kaela taga. (Tea-

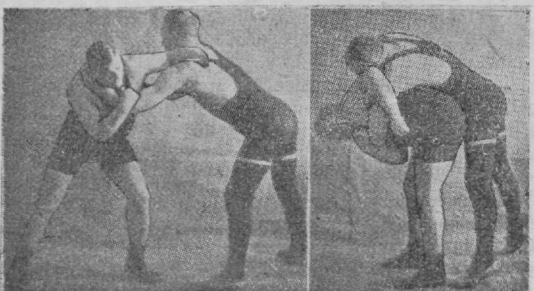
22. Ühe käe käsivarrevõte.

dagi ei saa seda võtet vägisi teha, vaid tema tegemiseks tuleb valida vastavat momenti). Siis paneme oma mõlemad jalad vastasest ettepoole ja küürutame sedavõrd alla, et vastane laskub kogu keha raskusega võttetegija õlgade vastu. Ei tule

23. Ühe käe käsivarrevõtte lõpuleviimine.

unustada nüüd oma pead püsti hoidmast ja tugevasti rõhumast vastase õlale, et ta ei saaks oma kätt ära tõmmata. Siis langeb heidetav küljega matile, nii nagu joon. 23 näidatud ja siis võimalikult silda. Selles asendis murtakse silda nii, et istutakse vastase vasakule küljele, seades vasakut jalga sillasolijast ettepoole selleks juhuseks, et sillasolija ei saaks üleviskega omakorda võttetegijat silda viia; vasak

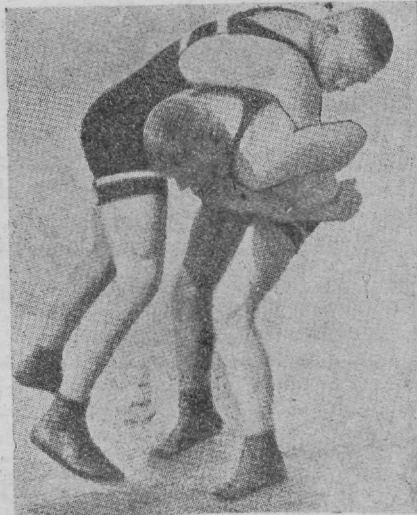
24. Käsivarrevõtte teine sooritusviis.

jalg peab silla tasakaalus. Siis seotakse vastase vasak käsivars hästi sügavalt ja parema käega haaratakse ka ta vasaku käe küünarnukist, nii et oma käsi oleks vastu sillasolija vasakut külge. Siis lükatakse vastase sild ümber ja surutakse ta õlad maha.

25. Eespoolne käsivarrevõte.

Ühe käe käsivarrevõtet tehakse ka veel sarnaselt, et parema käega haaratakse vastase vasaku käe küünarnuki kohalt kinni ja vasaku käsivarrega tõugatakse vastast kaelast. Siis kehapööre paremale ja haaratakse vastase vasak käsi tugevasti kinni. Võetakse väike samm vasakule ja seatakse puus vastasele alla. Siis tehakse hoogne kehapööre vasakule, lastakse matile vasakule põlvele, millega vastane õhus pöörduv ja selili langeb. Vaata joon. 24.

26. Eespoolne käsivarrevõtte jätkamine.

Eespoolset ühe käe käsivarrevõtet tehakse asetatakse vastase paremale küljele (vaata joon. 25), võttes parema käega ta parema käe randmest kinni ja samaaegselt põimides enese vasakut kätt ümber vastase parema käsivarre, ühendades vasakut kätt enese parema käe randmega. Siis pannakse vasak jalg vastase ette ja poetatakse enese keha vastase alla. Keha pöörates paremale jääb vastane põigiti üle võttetegija selja lamama (joon. 26). Nüüd lastakse põlveasendisse ja sunnitakse ülemise kehaga vastast langema kas õlgadele või silda, kus siis joon. 23 kohaselt toimatakse.

Eesti maadlejad võõrsil.

Läinud nädalal viibisid mitmed kodumaa paremad maadlejad välisriikides maadlusvõistlustel, nii Eduard Pütsep Oslos, Voldemar Väli, Albert Praks ja Rudolf Loo Eskilstunas.

Pütsep võitis oma vastased hõlpsalt kuni lõpuvõistluseni, kus tal norralase Martenseniga tuli kokku minna. Olles tunduvast ülekaalus, tahtsid kohtunikud siiski veel Pütsepale lisamaadlust paremuse selgitamiseks määrata, millest see aga loobus ja esimese võidu norralasele jättis.

Eskilstunas ei esinenud Väli ja Praks oma tavalistes kaaludes, vaid eelmine kerge- ja teine keskkaalus. Kumbki tuli kolmandaks ja Loo teiseks. Väli võitis M. Gustavsoni 8.30, Strömi 1.45, Holmeri paremusega ja kaotas tööga A. Malmbergile. Praks võitis J. Olssoni paremusega, Svedlundi samuti lisamaadlusega ja E. Svenssoni 4.25, kuna E. Ohlssonile tööga kaotas.

Loo oli neist kolmest kõige parem. Taanlase Nielsen'i löi ta 2.50 selili ja võitis Jonssoni paremusega, kuna ilmameister Vertergren temast omakorda paremuse sai. Matsi esimesel minutil kukkus Loo juba silda, kuid pääsis sealt välja ja käis hiljem oma kuulsale vastasele südilt peale.

Rootsi ajakirjandus andis Eesti maadlejatele täie tunnustuse.

Tallinna — Tartu keskkoolide käsipallivõistlused

peeti möödunud laupäeval Tartus. Võrkpallis võitis Tallinna koondus 15:2 ja 15:13, kuna võrkpallis tagajärg 50:29 Tallinna kasuks kujunes.

Soome — Rootsi maadlusmaavõistlus

peeti möödunud pühapäeval ja esmaspäeval Stockholmis. Õige pineva võistluse järel tuli võitjaks Soome 14 punktiga Rootsi 10 punkti vastu.

Vanaaegsed suurujajad.

Pesco Colo, Neapoli kalur, on kõigi aegade suurimaid ujujaid. Ta võis neli kuni viis päeva järjest meres ujuda, vee alla igasugusesse sügavusse tungida, ja vee all pikemat maad ujuda. Neapoli kuningas kutsus teda kord enese juure ta osavuse proovimiseks. Ta heitis kõrgelt kaljult karika merre ja käskis Colot selle meresügavusest välja tuua. Ujuja tõi karika tagasi, kuid katse kordamisel ei tulnud ta enam päevavalgele. Sellest loost olevat Shiller saanud inspiratsiooni oma tuntud ballaadile. Ka Neapoli preester Paolo Moccia olnud haruldaste võimetega ujaja. Haruldasemat lugu jutustatakse 18-aastasest hispaanlasest Franco de Vegast, kes 1674. aastal merre hüpanud ujumiseks, kuid enam tagasi ei ole tulnud. 1679. aastal nähtud ühte inimesesarnast olevust meres ujumas. Kui ta võrkudega kinni püüti, tunti tas de Vega, kuid ta oli täiesti vahepeal loomastanud. Aastate pärast olevat ta teistkordselt merre kadunud ja kadunuks jäänud.

Arseni Poolgas Berliini kehalise kasvatuse ülikoolis.

Tallinna spordiringkondades tuntud noor sportlane, 18-aastane Arseni Poolgas sõitis septembri algul Saksamaale, et Berliini kehalise kasvatuse ülikooli astuda. Sisseastumise eksamina olid katsed, milles m. s. 100 mtr. jooks ja ujumine. Ühes kellegi soomlasega sooritas Poolgas katsed hästi. Õppetöö olevat tugev — hommiku kell 7-st kuni õhtu kella 7-ni, ja kestab kuus semestrit. Suurem osa ajast kulub puht spordiharjutustele. Ülejäänud aeg teaduslikele loengutele.

Poolgas oli Tallinnas tegev Kalevis ja NMKÜ's. Ta harrastas eriti poksi ja tõi sel alal NMKÜ värvid all isegi II auhinna 1. a. Riias.

—Rootsi on pidanud üldse 124 jalgpalli maavõistlust, alates 1908. aastast. 52. neist on võidetud, 51 kaotatud ja 21 viiki. Väravate vahed 313:268 Rootsi kasuks. Esimene maavõistlus oli 1908. aastal Inglismaa vastu, mis kaotati 1:12. „Idrottsblad-t“ kardab, et viimaseaja jalgpallisündmusi vaadeldes Rootsi bilans tuleval aastal võib passiivseks muutuda, kuid lisab kohe optimistlikult juure, et kodused matshid Eesti, Läti ja Soomega selle mure peletavad.

— Poksimaavõistlusi on peetud Ungari — Tshehoslovakkia (6:2) ja Itaalia — Belgia (5:3) vahel.

Herbert Küttim jälle kodumaal.

H. Küttim.

H. Küttim oli 1923. ja 1924. aastal Eesti parimaid sprintereid. Stokholms jooksis ta Göteborgi mängude järel 200 mtr. 22,9 (parem praegusestki Eesti rekordist) ja 400 mtr. 52,8, kuna samal aastal ta Eesti rekordi 150 meetris ajaga 17,6 püstitas ja oli esikohal 100 meetris ajaga 11,3. 1924. aastal jooksis ta tõkkeid 17,3 ja näitas muidki häid saavutusi.

Sama 1924. aasta sügisel tõusis mehel himu maailma näha ja võimaluse korral enese sportlikeks arenemiseks soodsamaid tingimusi leida. 26.

novembril matkaski mees võõrsile. Peatus kõigepealt Hollandis, Amsterdamis, jälgis sealset spordielu ja ettevalmistusi olümpiaadiks. Tegid siis tuuri Belgiasse, külastades Antverpeni ja selle staadioni ja jõudis jõuluks Pariisi.

Seal treeneritakse ka talvel ja kodumaalt kaasa võetud hea hooga läks Küttimilgi Pariisis algul asi sedavõrd edukalt, et enesele laiemat tähelepanu koonas. Ta astus suurimasse Pariisi seltsi Stade Français'e, nautides selle häid treeninguvõimalusi. Peale sprinterimaade läksid Küttimil väga ladusasti tõkked ja nende tehnika valdamisele anduski ta peamiselt. Vahetevahel võttis ta aga ka võistlustel auhinde kuulitõukes, kaugushüppes jne.

Esialgsetest roosilistest kavatsustest hakkasid eluraskused pikapeale kriipsu läbi vedama. Harjumata toitlus ja väsitav töö hakkasid sportlasi võimeid pidurdama. Stade Français korraldas siis võistlusreisi Kreeka ja Aafrikasse, kuhu Küttimil oli algul lootust kaasa sõita. Hiljem ei peetud soovitavaks välismaalasi teekonale võtta, millega Küttim ja tuntud rootsi sprinter Russell maha jäid.

Kodumaalt asus selle järel Pariisi elama Tartu veesportlane Nõmmik, kes kindral tegutsema hakkas ja kellest meil juba varem juttu olnud. Mõlemad said sõpradeks, hakkasid koos elama ja harju-

tama. Lähemas läbikäimises oldi ka Tallinna jalgpallisportlase Linzbachiga, kes Pariisi kunstiakadeemias õpib. See mees mängis algul ühes Pariisi vene klubis kiitva arvustusega jalgpalli, kuid siirdus hiljemalt täielikult kunstile, leides head arvustust sealses hiiglakonkurentsis. Tänavusel sügisenaütusel oli ta ühes Koortiga ainsam, kelle töödel tarvilik küpsus väljapanemiseks tunnustati, saades häid retsensioone.

1926. aastal kevadel astus Küttim Pariisi Vene spordiseltsi, kes seal õige elavalt tegutseb ja häid jõude omab. Nimepärast noort Mutovkini, 17-aastast herculesi, kes 42 mtr. ketast heidab ja üle 13 mtr. kuuli tõukab, siis kümnevõistlejat Ulpe't, kes kuulub tegelikult Euroopa parimate meeste hulka ja teisi. Treeninguid peeti seltsis 2 korda nädalas, igal pühapäeval võistlused linnas ja ümbruses. Küttimi tänavusuvised paremad tagajärjed olid: 60 mtr. 7,3; 100 mtr. 11,4; 200 mtr. 23,6; 300 mtr. 37,8; 400 mtr. 53,6 ja 110 mtr. tõkkeid 16,8.

Spordi kõrval hakkas Küttim suuremat huvi tundma tantsu vastu ja otsustas sel alal spetsialiseerida, et siis Eestisse tagasi tulles sel alal tegutsema hakata. Tähendada tuleb, et tants Pariisis sportlaste hulgas väga levinenud on ja pea iga õhtu ikka tunnikesed sellele kunstile ohverdatakse. Parimad sprinterid, nagu Theard ja teised, on ka parimad tantsijad.

Küttim lõpetas esmalt Petersi tantsuakadeemia, kuid astus siis veel täienduseks Académie des maitres de danse'i, mis on üle maailma tuntud autoriteetsem asutus sel alal. Küpsuseksami andmine seal on õige raske, kuna teoreetilised seletused tuleb pealegi anda ainult prantsuskeeles. Eksami andis Küttim nüüd sügisel siiski rahuldavalt ja kuulub seega tantsuakadeemikute peresse, kes iga aastal oma üleilmlisi kongresse Pariisis peavad ja tantsude stiile kindlaks määravad.

Kodumaal tahab Küttim nii siis tantsuõpetajana tööle asuda ja eeloleval suvel jälle endiselt startima hakata. Ta loodab, et ta endiste parimate saavutuste parandamine talle raskusi ei tee, kuna tõkkejooksus Eesti rekord ka talle ihaldatava suutäiena näib paistvat.

„Spordi“ likvideerimise järgi oli Tapal kohe vaheaeg. Nüüd tegutsevad siin kaks organisatsiooni: Kaitseliidu spordiklubi ja Ühisgümnaasiumi karskusringi spordi seksioon. Paljud õpilased võtavad mõlemaist osa. Nii et spordiabinõude suhtes on olud kaunis kenad. Suvel võeti mitmeist võistlusist edurikkalt osa. K-l. spordiklubi korraldusel peeti 21.—22. aug. suuremad võistlused Tapa kaitseliidu malevkonna ja soomusrongide rügemendi vahel. Võistluseks olid üles annud üle 100 osavõtja. Malevkonnas kaitsesid edukalt värve k-l, kooliõpilased: Poom, Loorberg, Kool ja Reitsak. Rügemendist väärised tähelepanu Arm, Mäe, Paal j. t.

Erialade järgi saaksime pildi Poom — hea eriti viskete, Kool — parim Tapa kiirjooksja ja kena hüppaja, Loorberg — tubli kettaheitja ja kõrgushüppaja, Reitsak lennutab harjutustel oda 50 mtr. piirile, lubav mees ka teivashüppes. Arm on ketast heitnud 38 mtr., Mäe teivashüppes 3,10 saavutanud.

Jalgpallivõistlusi on suuremat jaolt korraldanud ühisgümnaasiumi meeskond naaberkoolega, milliseid ta peaaegu alati võitnud on. Keskkoolis oleksid paremad mängijad ja publiku lemmikud: Tamm, Kull ja Reitsak. S-r. rügemendis Olau, Petrov, Nõmm j. t. Tapa meeskond p.das võistluse Rakvere Kaleviga — pekses viimast toorelt.

Märkida tuleks ka võrkpallimängu. Meeskonna organiseeris — Poom. Peeti ka võistlusi soomusrong. rügemendiga. Need lõppesid kumbki viimase kahjuks 2:0. Kihvtised olid eriti Poomi ja Loorbergi servid ning surumised nii, et vastaspoole mängijad aina suud maigutasid. Ja pealtvaatajail olid ihukarvad püsti prr...r! Kui niisugused matsud vastu „sihverplaati“ tulevad!

Talvel korraldati k-l. poolt ka liuväli, mis rohkelt uisutajaid kohale meelitas. Mängiti jääpalligi.

Raskejõustik ei ole harrastajaid leidnud.

Mis puutub treeningusse, siis on lood selles suhtes äärmiselt halvad: puuduvad harjutussaalid, võimlemisriistad ja treener. Poom, see ikka demonstreeris vahel, aga pistis teine ära Prantsusmaale! Et teadmisi omada, siis uuritakse järjekindlalt Spordilehte. Üks noormees on omale kogu Spordilehe aastakäigud hankinud ja laob aga sealt nooremale õpetusi ja tähtsamaid ilma sportlasi esile. Rügemendil on aga siiski paremad võimalused ruumide, eriti platsi ning treenerite suhtes. Pean tähendama, et ma pole Järva-, ega Virumaal (välja arvat. siiski Narva) kusagil nii head platsi leidnud.

Tapa linnaks muutumise puhul oleks aga väga tarvilik olema spordiseltsi asutamine ja sellele ruumide soetamine.

Igatahes on meil möödunud suvihooajal teatavat ärkamist ja edu sportlises liikumises olnud. Arvan kindlasti, et see ei vaibu, vaid tõuseb tulileegina, sest me sportlaste tahe on lüüa oma rusikamärke Spordilehe veergudele eeltuleval hooajal.

Seniks nägemiseni!

Sportliste tervitusiga Hints Loo.

H. Markovitsch

Viru tän. 15. Tallinn, kõne nr. 26-52.

Kõige suurem valik väärtuslike asju spordi- aafindadeks.

— Aeschmann, Shveitsi keskaalu tõstemeister, saavutas Genf-Lyoni linnavõistlusel kogusumma 492,5 kg. Prantslane Dutriève oli teine 485 kg. Võistluse võitis üldiselt Genf 3987,5 kg. Lyoni 3417,5 kg. ees.

— Davis pokaali tennisvõistlustest osavõtuks on Ameerika tennisliit Saksamaale luba annud.

— Poksiharastamise on paljud Saksa jalgpalliklubid oma tegevuskavasse võtnud. Nii ka tallinlastele hästituntud Berliini Norden-Nordwest.

— Edvin Videle on Rootsi ajaleht „Dagens Nyheter“ kabineti sisseseade kinkinud mälestuseks ta suviste suursaavutuste eest, samuti ka saksa kunstniku Jacoby maali, kus Nurmi-Vide-Peltzeri jooks jäädvustatud.

— Hiigla poksiaareni Chicagosse kavatses Tex Rickard New Yorgi Madison Square Gardeni kohaselt ehitada. Ehitus läheb maksma 6 milj. dollarit.

Tapa kirj.

Nooredmehed sundisid mind ikka: kirjuta ja kirjuta spordionule, sest teatavasti saab Tapa varsti linnaks ja sel puhul on ka sportlastel midagi Spordilehele ütelda oma rõõmudest, muredest ja tuleviku kavatsustest. Ehk juhtub siin ka mõni sporditähht tõusma ja tahab ka spordionule külla sõita, ent siis onu teeb suured silmad ja mõtleb: Tapalt... mh Tapalt! Ei ole kunagi kuulnud sealset olusid...

No seda pean nüüd alguses kohe mainima, et meie sportlased on kaks-kolm aastat jälle sellest aastasaangust maha maganud. (Välja arvatud muidugi kilomeetrete vaenlane „lendav tapalane“ Laurson. See, kes ikka ajaviiteks Eesti rekorde praavitada katsub). Ütlesin siis ka kohapealsetele sportlastele „taevaesale tänu“, magage aga edasi hurmavat und, ei teist saa kedagi.

Aga kus siis vihastasid ja tulid mulle oma minevikku seletama (kirjutan oma käega sõnasõnalt nii nagu nad rääkisid). See li paar aastat tagasi, siis oli kohe siin spordipalavik. Mängiti igal õhtul jalgpalli kuni ööhämarus tibu laotas (muidugi ainult suvel). Siis tulid aeglaselt koju kui teod — uuristav nõtruš jalus, huulil aga liuglesid sõnad: kõht tühi, väsinud...

terve päev oli töö, pidi öödkki võtma veel lisaks. Aga silmis vilkus sädelev tuluke ning uneski nähti veel palliveeretamisest. Sport elas siin siis tõusuaega ja oligi siis ka Tapa meeskond jalgpalli „B“ klassi suurim rivaal. Enamasti igal pühapäeval peeti võistlusi ja imelik oli see, et külastajad alati sugeda said! Pealtvaatajaid oli ikka alati kole palju, kohe nagu Tallinnaski. Kui juba pühapäeval pasunakoori helid kuulduid ja meeskonnad mehiselt sammusid, siis kogunes inimesi — nagu leivasaba lookles platsile — mõnel oli kolmejalaga pink kaenla all. Istub ja naudib muheledes noorte nalja. Mõned aga pikutavad haljal rohul, mõni jälle uurib puu otsast mängu käiku — olgu tähendatud, et plats asub keset okaspuumetsa (nimetakse Roti lagedaks). Ma selle nime panin meelega sulgudesse, set kardan, et mõni hakkab arvama, et ega seal Tapal muud polegi, kui ainult rotid ja rotid, ning pärast ei usu enam keegi jalga rongilt maha tuua. Tol korral tegutses siin spordiselts „Sport“, kes hoogsalt tegutses eriti jalgpalli alal, kergejõustikust polnud suuremat asja.

Räägin siin pikalt kaugest minevikust, kuid öeldakse, et kes vanu asju meele tuletab, sel silm välja tsusataks. Kardan siis minagi!

Hooaja ülevaade Pärnust.

Möödunud hooaeg on olnud Pärnule saatusrikkamaid. On märgitud terve rida endist ületavaid saavutusmarke.

I. Jalgpall.

Jalgpall, mis oli 1925. a. haripunktil, on sellest nihkunud veidi allapoole. Tervis on pea kogu hooaja alavormis püsinud, peale kahekolme võistluse, kus ta on suutnud ennast ka tõesti 1. kl. meeskonnana maksma panna, kuna teine selts — Vaprus tõusul on ja olles isegi hooaja lõpul favoriidiks, omandas tänavuseks linnavalitsuse karika, lüües PJK ja Tervist. Kolmas selts Pärnu jalgpalliklubi, kellest varemalt palju loodeti, pole tänavu midagi erilist pakkuda suutnud.

Tervis on suutnud hooaja jooksul 10 matshi pidada, võites ainult 3, kuna ülejäänud 7 möödusid kaotuse tähe all. Väravaid on vastastele löödud 18, kuna vastased Tervisele 30. Võidetud on sidepat. 2:0; PJK 2:1 ja Vaprust 5:1. Kaotatud Kalevile 0:2, Merkurile 2:6 ja Siirusele 2:10 (!) jne.

Nobedam on väravaid märkima olnud O. Enson 9 väravaga (üks hat-trick). Järgnevad Tammann (kes nüüd üle läinud PJK), endine Meteori E. Jürvetson ja Siiruse Estam igaüks 2 väravat. Ühe väravaga on oma nime jäädvustanud möödunud 1925. a. hooaja „õudsem“ väravakütt inglasest tsentrforvard Thacker, kes ainult ühe või kaks matshi enne tagasisõitu kodumaale suutis kaasa teha. Koosseis: Kõrb (Martinson); A. Jürvetson nr. 2 — Holsmann (Lembit, kes Austraaliasse matkas); Mõttus — Laur (kapt.) — Pais; E. Jürvetson nr. 1 — Kuuter (Beimann) — Enson — Aalep — Hendrikson (Peterson).

Veel on esinenud Tervise jalgpallimeeskondadest üks nr. 3 nime all. Pidades 5 võidurikast matshi, väravate vahekorraga 17:3. Eesotsas Välbe 6 väravaga jne. Kuna teine meeskond üldse pole esinenud.

Favoriit Vaprus on suutnud pea kõigis võistlusis lahkuda võitjana. 11 peetud matshist on lõppenud 8 võiduga, 1 viik ja 2 kaotust. Võidetud: PJK 6:1 ja 2:1; M. V. T. S. S. O. 4:0; Tervist 3:1 jne. Väravate vahekord 32:16 Vapruse eduks. Suuremad väravate märkijad: Paara ja Klein, kumbki 7, Nuuma ja Mäger à 4 (viimasel üks hat-trick), Vabrit 3, Treumuth ja Haigel 2.

Viimane koosseis oli: Mikhelson; Bernhardt — Sirk; Tiisfeldt — Vabrit (kapt.) — Martinson; Treumuth — Mäger — Paara — Haigel — Nuuma.

PJK-le on tänavune hooaeg olnud õnnetu- maid ta kolmeaastasel tegutsemisel. PJK on pidanud kõige rohkem võistlusi, arvult 15, neist kaotusi 7, viike 3, võite 5. Väravaid löödud 24, vastased 31. Vastase puuri on jätnud palle Ploom ja Brandt, kumbki 6 korral. Haitov ja Reimann 3; Hendrikson nr. 2 ja Riis kumbki 2. Viimase heitluse aegne koosseis: Tiibus (enamkordi Aspe); Tappe — Jensen; Riis — Koop (kapt.) — Jensen 2.; Hendrikson 2. — Brandt — Ploom — Haitov — Reimann.

Linnavõistlusi on peetud Tallinna ja Viljandiga. Viljandilt tuli vastu võtta kaotus 2:3 ja Tallinnat esitav väikeseltele koondus „Väike Tallinn“ saadeti tagasi pealinna veoautodel viigiga 3:3.

Hooaja lõpupoole peeti 5 tulist matshi linnavalitsuse karikavõistluste tsüklist, mis andsid üllatavaid tagajärgi ja tagajärgede tagajärjeks oli Jalgpalliliidu poolt see, et Pärnu jalgpalliklubil keelati võistlemine 1. juunini 1927. a. omavolilise lahkumise tõttu finaalist. See karikas, mis oli mõeldud sõprussidemete sõlmimiseks, sai seega tänavu nende rikkujaks.

II. Kergejõustik.

Kergejõustikus on näidatud tänavu paremaid tagajärgi, kui kunagi varem. Võistlusi peetud mitu, osa võetud ka Eesti esivõistlusist, kust Meimer tõi Pärnule 2 meistri nime, nii odas ja viievõistluses ja terve rida järgnevaid kohti. Hooaja paremad saavutused: 200 mtr. Meimer, Teinburg ja Kuus, kõik 24,2. 400 mtr. Teinburg 53,6, Puust 54. 800 mtr. Puust 2.09,4. 1500 mtr. Madison 4.24,7. Kõrgus: A. Jürvetson 170. Teivas: Tammann Berliinis 3,50. Meimer: kaugus 6,40, oda 55,76 (väljamaal ligi 58 mtr.), ketas 38,43 (harjutusil üle 40 mtr.), viievõistlus umbes 3200 punkti (esivõistlusel). Linnadevõistlus peeti Viljandiga, kes Pärnule kaotas „toorelt“ 86:51. Saavutusmargid oleksid veelgi paremad olnud, kergejõustiklaste eneste arvates, kui Pärnu auväärt spordi-eltside juha-

tused rohkem rõhku oleksid pannud suurema arvu võistluste korraldamiseks. Kolm-neli võistlust on ikkagi vähe hooaja kohta, arvestades sellega, et seltsidel majanduslises kitsikuses pole võimalik saata mehi väljapoole võistlema.

III. Veepport.

Veepport Pärnus kui supellinnas peaks seisma kõrgel järjel, kuid imestuseks ta seda ei ole; puudub ujumisbasseingi jne. Võistlusi peetakse jões sadamasilla ääres ja veel ainult sis, kui seegi vaba laevadest.

Võistlusi peeti arvalt 2 (loe kaks!), kusjuures parandati paar maak. rekordi. Suvel peeti ujumiskursusi instruktor Pärtelsoni juhatusel vähese osavõtjate arvuga.

IV. Rattasport.

See värske ala, mis 1925. a. häid lootusi andis, jäeti tänavu sööti. Peetud kahel võistlusel parandati paar rekordi. Suurema arvu võistluste korraldusel oleks näinud kindlasti paremaid saavutusi kui nüüd.

V. Raskejõustik.

Raskejõustikul, mis Pärnule möödunud aastatel tugevamaks alaks oli, ei oma tänavuseks vist mingisuguseid heledamaid väljavaateid. Vanad „tuusad“ on kõik treeningult kadunud: Ed. Brock on abiellunud, M. Oley diskvalifitseeriti liidu poolt inetu väljaastumise tõttu möödunud Eesti esivõistlustel kuni 1. veebr. 1927. ja Arn. Luhaäär on Pärnust haihtunud, A. Kask, S. Kalju, pole samuti mitte midagi kuulda annud. Selle eest on aga mõni endistest meistritest treeningule asunud.

Maadluses on isegi veidi elavust loota, pea kõiki endiseid „tuusasi“ on näha olnud matil püherdamas. Tuntud poolraskekaalu maadleja A. Tõlp on reisinud Austraaliasse.

Poksis on loota edu. Vaprusel on kursused käimas ja Tervisel algamas.

VI. Käsipall.

Käsipall on Pärnus viimastel aastatel hoogu sattunud. Võrkpallis sammus möödunud aastal eesrinnas Tervis, korvis Vaprus. Koolidest omab ühisgümnaasium paremad meeskonnad käsipallis, kes on suutnud aasta jooksul võimlemisõpetaja hra Vassili juhatusel tõusta paremaks Pärnus, suurem osa neist moodustabki Tervise meeskonnad käsipallis.

Sarnane on lühike ülevaade Pärnu sportlises tegevusest. Tahaks loota, et Pärnu spordiseltsid intensiivsemale tööle asuksid. Kadugu praegune loodus! Rohkem võistlusi! A. P.

Õiendus.

Teie lehe 1926. a. 42. numbris ilmus kellegi „Har.“ sulest kirjutus, kus Valga N. M. K. Ü. spordiklubi kui võistluste korraldaja kohta märkus on tehtud Tartu H. Treffneri gümnaasiumi käsipalli meeskonnale halva öökorteri muretsemise suhtes. Mainitud kirjutus ei vasta aga tõele. Kuna võistluste korraldaja spordiklubi Treffneri gümnn. meeskonnale juba ette teatas, et öökorteri pole võimalik muretseda, ühtlasi paludes neid võistluspäeva hommikul kohale sõita, milleks neil ka võimalusi oli ning osa mängijatest oli aga ilma spordiklubi teadmata eelmisel õhtul saabunud ning seepärast oli neile ka võimata öökorteri muretseda. Ning kaugeltki pole siin tegemist korratu asjaajamisega ning halva külaliste vastuvõtiga.

V. N. M. K. Ü. esimees G. Loor.

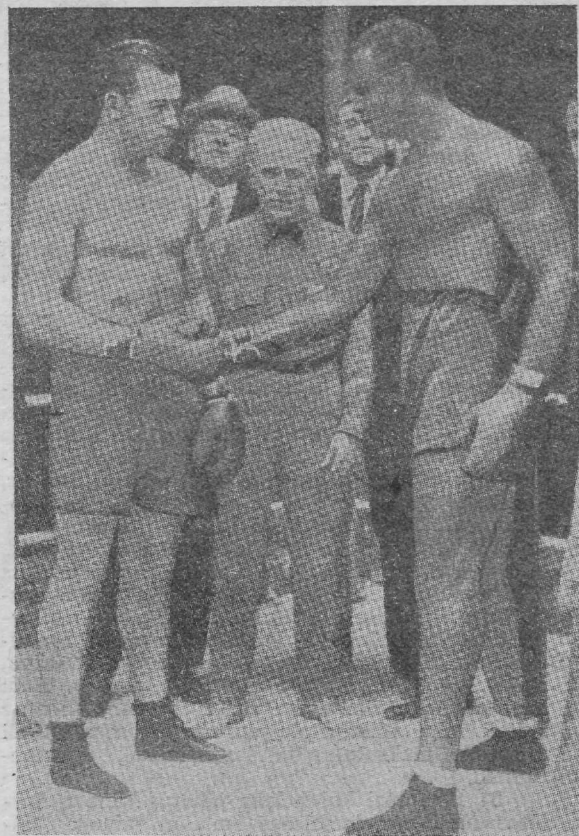
Kirjatoimetaja: H. Hendriks.

Valga, 18. 11. 1926.

Ameerika ülikoolidest.

(1. lhk. järg.)

iga meeskonna kapten enese meeskonnaliigete õppetöö arenemist hoolega. Ta käib dekaani juures pärimas tema alla usaldatud võimete hinnangut ja kui midagi kellegiga korras ei ole, hakatakse kohe suure hirmuga äpardunut aitama. Muidu järgneks ju kõrvaldamine meeskonnast. Määratakse kohe üks sõpradest mahajäänu aitajaks ja seni ei kõrvaldata valvet, kui asi täielikult korras. Ameerika üliõpilaste tahtejõud pannakse kõvale katsele, kui

Sensatsiooniliselt matshilt Jack Sharkey — Harry Wills, kus Wills, kauaegne „must hädaõht“ ilmameistri tiitlile, 13 roundil diskvalifitseeriti valelöökide eest, kuna ta ka kõik roundid oli seni punktidega kaotanud. Vasakul Sharkey, paremal Wills. Keskel seisab kohtunik Haley.

iga-aastased suurvõistlused on tulemas. Teda kannustab tunne, et kui ta spordiväljal ei ole ühes oma sõpradega kaitsemas ülikooli au, siis kõik on kadunud. Ta tunneb ja näeb, kuidas tuhanded seltsimehed jälgivad ta toiminguid. Sarnasel puhul sulgub Ameerika üliõpilane oma töötuppa, tuubib raamatute kallal ööd ja päevad, kuid ei jää kunagi määratud harjutusele minutiutki hiljaks. Juba enne kui eksam on sooritatud, hakkavad telefonid helisema, ärritatud sõbrad pärivad, kuidas eksamil lood on läinud. Ja kui lõpuks saabub sõnum: kõik on all right, on rõõm terve üliõpilaskoonduses ääretu.

Üliõpilaskonna üldedustusse ja toimkondadesse valitakse harilikult parimad mehed sportlaste hulgast, sest need on kõige tahtejõulisemad ja arenenumad. Nii on mõistetav, miks ameeriklane vastutava töö ja ametigi peale valib ikka tublimat sportlase.

Maadlusinstruktorite täienduskursused.

10. detsembril algavad Eesti spordi keskliidu korraldusel maadlusinstruktorite täienduskursused. Kursustel võetakse läbi maadlus praktiliselt ja teoreetiliselt, maadlusvõistluste korraldamine ja juhtimine, võimlemine maadlusettevalmistusena ja enesemassaash.

Kursustest osavõtt on hinnata ja võimaldatud neile, kes maadlust praktiliselt varem harrastanud või eelmise instruktorite kursuse lõpetanud.

Ülesandmisi kursustele võetakse vastu kuni 8. detsembrini spordi keskliidu büroos.

Eesti spordi keskkliit.

Järvapogade õiendus.

„Kurvad päevad Paide raskejõustikus“ peal kirjaga on avaldatud „E. S.“ nr. 42 kellegi „Ossmanni“ poolt artikkel, kus kas teadmatusest või meeleldi Paide spordiselts Järvapogade juhatusele tehtud ränke süüdistusi. Lubatagu asjaolude selgitamiseks seisukorda tõelikult küljest valgustada ning kirjasaatja „Ossmanni“ ajusünnitusi ümber lükata.

1) Spordiselts Järvapogad algas tegevust 1924. a. Asutamisaastal oli seltsil liikmeid 69, möödunud tegevusaasta lõpul 117, nendest tegevaid 47. — Selts on püüdnud tegutseda vastavalt majanduslikult raskele seisukorrale intensiivselt, mida tõestavad korraldatud võistlused, ujumiskursused, kursused Ameerika mängudes ja poksis, ülalpeetud ühiselt ühisingmn. sp. ringiga liivali. — Tooduga arvestades on täiesti alusetu ja ülekohtune — kui oleks selts ainult nime poolest, iga aastaga läinud spordi vastu loiumaks, otse sellevastu — näidanud tõusu tegevuses, poolehoius, liikmetel sportline tasapind tõusnud.

2) Kes jälginud võistlusi viimaseil aastail, ei saa kunagi öelda, et Paide raskejõustikus käis otsekohe Tallinna, Tartu järel. Raskejõustikutungis Paidesse 1922. a., mil Maleva korstevõistlusi Tal. Kalevist laenatud kangiga korraldas. Kuhu tahab jätta kirjasaatja — Narva, Rakvere. Tõsiasi, et tol ajal uususe tõttu huvi publikul võistluste vastu suurem oli ning seltsil raha võistlustele juuremaksamiseks, et oli tarvitada maksuta, nüüd lammutatud, kasarmuruumid.

3) Pole tõi kui poleks juhatus tänavu harjutusruumi muretsemiseks midagi teinud. Selleks oleks võinud kirjasaatja pöörata sekretäri poole, protokollidest oleks vast talle selgunud, et igal juhatusel koosolekul harjutusruumi muretsemine on olnud päevakorral. Seltsi kassa pole kahjuks sarnases seisukorras, mis lubaks iga kuu vähemalt 1300 marka kütmata ühetoalises ruumis eest välja anda. Siinjuures juhiti tähelepanu asjaoludele, et osavõetud võistluste sõidu-, reisikulud möödunud suvel on kannud sportlased enamuses omast taskust, et toodud suumaga Paidest vastavat ruumi pole leitud, ning omanikud majas „põrandaid lõhkuma“ naljalt ei võtagi. — Kui loiumaks mindud, siis eestkätt küll liikmete oma keskel.

4) Seltsi kassas leiduva 7000 margaga ei saa ometi harjutusruumi hakata ehitama!

Austusega V. Kärt, sekretär,
spordis. Järvapogad juh. nimel.

Toim. märkus: 7000 margaga ei saa harjutusruumi hakata ehitama, kuid viieks talikuuks jatkaks temast küll 1300-margalise treeninguruumi üürimiseks, kui huvi raskejõustiku vastu liikmete hulgas on olemas.

Juukselõikaja - Coiffeur
GRANBERG
Tallinn, Lai tänav 7.
Reval, Breitstrasse 7.
Telefon 20-12.

Rakvere spordioludest.

Käesoleva aasta sügisel omandas s.-s. Kalev omale ruumid. Selle tõttu on ka võimalik olnud maadluse, poksi, vehklemise ja ping-pongi harjutustega algust teha. Ping-pong on noorte seas laialt levinud. Maadlejaist on parim noor rattameister Talbach, kellest võib kaunis kena maadleja kujuneda.

Kergejõustiklastele korraldab Spordiklubi kord nädalas treeninguvõimlemist, mida võimlemisõpetaja Th. Andresson juhatab. Igatahes on sarnane treening kasulik kergejõustiklastele, kuid klubi liikmete poolt leiab see leiget osavõttu. Ka Kalevil, kui suuremal seltsil, tuleks sarnast asja oma kergejõustiklastele korraldada.

Käsi-palli hooajast nagu seda mujal on, ei saa Rakveres juttugi olla. Seltsid üldse ei tee käsi-palliga tegemist, kuna koolidest ainult seminari korraliku võimaliga see võimaldatud on. Seminariis ja poeglaste gümnaasiumis mängitakse peaaesjalikult võrkpalli. 14. nov. võitis seminari meeskond poeglaste gümni meeskonda geimide vahekorraga 15:4 ja 15:12. Järgmisel kohtumisel 28. nov. suutis seminari meeskond jällegi poeglaste gümni geimidega 15:8 ja 15:4 lüüa. Head surumist ja tõstmist näitas seminari meeskond, paremaks surujaks on Lahi, keda kindlasti mõnda pealinnagi meeskonda võib asetada. Kombineeritud meeskond, milles 4 seminari ja 2 poegl. gümni mängijat esines, võitis seminari 2. 30:12 (15:6) ja 30:16 (15:7). Arvatavasti võtab kombineeritud meeskond Kalevi värvid all Eesti esivõistlustest osa.

Viimasel ajal tuleb Rakvere sportlaskonnas väga halb nähtus esile, see seisab just spordiseltside üksteise mustamises. Aeg-ajalt ilmuvad Rakvere ajalehtedes vastastikused pilkelaulud ja mitmesugused artiklid, milles üksteist maha tehakse. — ar.

— Sundujumise ja -suusatamise on Austria haridusministeerium kõrgemate naiskoolide õppekavadesse 5.—8. õppeaastani sisse võtnud.

— Ungari esivõistlustel sai vedav Hungaria 3. jaoskonnalt 0:2 lüüa. Kaotus viis ta kolmandale kohale.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

— Praaga DFC lõi Antverpeni linnameeskonda jalgpallis 5:2.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

Soovitab talispordi hooajaks

suuski,
kelkusid,
liuraudu,
jäähalli tarbeid

ja kõiki muid spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.
Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

O/y.

Urheilutarpeita

Helsingis.

Soovitab kuulsaid suuski

Telemark,
Turist,
Ideal

ja kõiki tarvisminevaid talispordi abinõusid.
Saadaval

Tallinnas, **O.-ü. ESTO**,
Tallinn, Pikk t. 47.

Tartus, **E. V. JÜRGENS**,
Tartus, Vana t. 17.

Café

„Marcelle“

Raekojaplats,
kõnentraat 30-50.

Iga päev kella 5—7
**Five o'clock
tea dancing**

ja õhtul kella 9. peale

suur kabaree programm ja tants.

Mängib originaal „Blue Star Band“.

P. S. Sportlastele iga päev, peale laupäevade ja pühapäevade, iga Eesti spordiseltsi liikmekaardi ettenäitamisel 20% hinnaalandust.

